

BÉTSI MAGYAR KURIR.

É S

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr. Indult: Pénteken, September' 15-dikán, 1853.

22.

KRAKÓ SZABAD VÁROSA.

Aug. 21-kén Krakóban a' Köztársaság Deputatusainak Ülések megnyitott. A' Kiküldöttek száma 30-ra ment. Elölülővé M i a r o s z e v s z k i Senator választott. Aug. 22 kén M a c i s z e v s z k i Követ azt a' javallatot tette, adna bé a' Gyűlés a' 3 Óltalom Hatalmasságok rendkívül való Biztosságának egy felírást, olly tzélből, hogy a' munkálódásokra nézve az előbbi nyilvánosság ez alkalommal is helyre álljon, — de a' Gyűlésnek Marsallja azt felelte, hogy az iránt a' Senatus már tett lépéseket, de hijában; annál fogva nem hiszi, hogy a' Követek valamit nyerjenek. Az Univerzitas Követje Stotvinski, szükségtelennek tartá a' halgatóknak bebotstátását, a' mennyiben a' tanátskozások felett mindennap bulletin jelen meg, és az ajtóknak bezárása által az elébbi háborgatások is megszűnnek. A' Marsallnak javallatjára biztosság választott egy köszönő felírásnak szerkeztetésére, mellyben a' 3 óltalom Hatalmasságok, a' Köztársaság politikai létének további megtartására kérettetnek. S k a r z y n s k i Követ ebben a' felírásban a' munkálódások nyilvánosságát is érinteni kívánta.

TOSCANAI NAGY HERTZEGSÉG.

Aug. 28-kán a' Luccai Hertzezné, és fia, Gr. Sardi Fő Udvari Mesterének kíséretében Florentzbe érkezett, 's innen néhány napok múlva Statusai-ba folytatja útját. A' Luccai Hertzeg-

ről nem igaz, a' mit némelly Ujság levelek hirdettek, hogy t. i. Protestáns Vallásra ment volna által.

SPANYOL AMERIKA.

Newyorki lapok Aug. 1 ig azta' hivatalos tudósítást hozzák Mexicóból, hogy a' Santana ellen kiütött zenebonatökéletesen elnyomattatott, és hogy ez, (Santana) Jun. 16 kán köz örömkialtások között, ismét a' Fő Városba ment legyen. Meglehet azomban, hogy a' lázzadók tsak színből húzták magokat vissza, olly tzélből, hogy később annál nagyobb sikerrel munkálódhassanak. Santana egy Proclamatiót botsátott ki, melly így végződik: „Felfogadtam az egész világ előtt, hogy igazgatásom szelíd leend, de azért árulás, és hűségtelenség nem maradnak büntetlenül.“ Az a' fél, melly Santana befolyásából hasznot kívánt húzni, nagyon megsalatkozott. Bár mint szeresse a' vallást, mellyben nevelteget, még sem akarta a' Vezérséget a' lázzadásban Vallásosság szine alatt felvállalni. A' különböző Státusoknak minden Gubernatorai, Proclamatiókat botsátottak, seregeket gyűjtöttek, hogy ha szükséges a' lázzadásnak ellene szegezzék magokat, a' többek között Mejia, Montezuma, Cuesta, Lemus, és Cortazar nagyon munkások voltak, 'smár 10,000 ember állott parantsolatjokra, az alatt, míg A r i s t a egyedül arra a' jó reménységre támaszkodott, hogy S a n t a n a fogja vezérleni az óltalom sere-

get. A r i s t á n a k minden tisztjei, az utolsótól kezdve, a' legfelsőbbig szabadoknak nyilatkoztattak. Minden esetre, bizodalommal lehet reményleni, hogy Santanának, és tisztjeinek merész elszánások, minden nyughatatlanságnak tsak hamar véget fog vetni.

EGYHÁZI STÁTUSOK.

Aug. 25 kén Sz. Lajos innepe, Rómában, a' Frantzia Nemzeti templomban nagy szertartással ment véghez. A' Trebisondi Ersek, Piatti mondott nagy misét. Délután Ő Szentsége a' Pápa is az említett templomba ment, 's imádságát végezvén, a' Frantzia Agens Tallenay Urtól vissza kísértetett.

Aug. 26 kán reggel Berry Kir. Hertzegné, a' Nápolyi Követ Gr. Ludolf kíséretében, a' Quirinál palotába ment, Ő Szentségének a' Pápanak látogatására.

FRANTZIA ORSZÁG.

(Temps.) Enfantin Pere, ki Aug. elején fogságából kiszabadult, hólnap az az Aug. 30 kán 5 tanítványaival együtt Marseillébe akar utazni. Azt mondják, hogy innen Egyiptomba szándékozik, olly tzéllal, hogy Mehmed Alitól azon Canalisnak felügyelését, mellyet a' Középtengernek, a' Suezi szorossal való egyesítésére akar készíteni, megnyerje. Ez annyival inkább hihe ő, mivel a' már eddig is Keletre utazott Simonisták közzül is, több híd, és út mérők találkoznak. Fournel, és Lambert Urak, kik Enfantin Urat kíséreni fogják, — ügyes hegymérők.

A' Király utazása közben Aug. 29 kén Falaiseba érkezett, hol Marsall Soulttal, a' Conseil Elölülőjével öszvetalálkozott. Vy Agoston, a' Lisieuxi kereskedési törvényszéknek Elölülője, a' Király előtt kinyilatkoztatá a' Kerületnek ragaszkodását a' jó rendhez, és szabad intézetekhez. Mind a' politiká-

ban, mind különösen a' kereskedési Systemában, elhatározó, és előrehaladó szabadságot kívántak. Tsak akkor lehet mondá a' többek között Vy Ur, erős, és állandó Kormányra számot tartani, ha a' Királyoknak szemekbe mondják az igazságot, 's az önnkényt, és a' visszaéléseket kimutatják. Erre a' Király azt felelte: Igen is, jó, ha az igazság a' Királyokhoz eljut, de szükség, hogy a' Nemzet is hallja azt. A' jelenkorban a' Nemzeteknek szintűgy van hízelkedőjök, mint egykor a' Királyoknak valának, 's ezek a' hízelkedők az igazságot úgy eltudják tsürni tsavarni, mint gúny és rágalmazás által homályba hozni. Itt tsak idő, és közvélemény szab törvényt, és tsak miután indulat, és részrehajlás elenyésztek, ítélheti meg, és esmerheti a' nép illendően, a' dolgoknak valódi hasznokat.

A' Hadi Miniszter, Agathe Corvettet Turpin Kapitányra bízta. Ez a' hajó Aug. 29 kén Toulonból kiindult, ormára vévén az Algirbarendelt biztosságnak minden tagjait, Montfort Generált kivévén, a' ki még Aug. 17 kén elevezett Afrika felé.

(National.) Havre Aug. 29 dikén. Tegnap estve 6 óra tájban, Dona Maria Királyné, mostoha anyjának, a' Braganzai Hertzegnének kíséretében, 3 kotsival ide megérkezett.

Toulonból Aug. 25 kén költ tudósításból tudjuk, hogy a' Bugiába (Algier, és Bona közt) küldendő Expeditió kikészítésén nyakra főre munkálkodnak. 320 igás lovak, és öszvérek fognak behajóztatni. Az Expeditió állani fog 4 osztály gyalogságból Öszvesen 5200 legényből, továbbá 500 patantyúsból, 's 400 vadászból, és így öszvesen 4150 emberből, ide nem értvén az igazgató tagokat. Az Afrikai vadászokéin kívül 12 ágyút, és 450 lovat fognak magokkal vinni.

P O R T U G A L L I A.

(Madridi Ujság.) Matozinhos Aug. 19 kén. A' Cholera, itt, és a' környéken szemlátomást alábbhagyott. Dom Miguel Aug. 6 kán indult innen Coimbra felé Bourmont Generállal, és az Oportói ostromló sereg nagy részével. Estrencoz Aug. 19 kén. Dom Pedrónak számos Decretumai között leginkább szemet szúr az, melly által sok fő katonai tiszt, és Papok, hivataljoktól elmozdítottak, tsupán azon tzelből, hogy a' Nemzet: kints, papijóságok rovásán szaporodjék. Ezen Decretumnak szerkeztetője, jobban gondolja esmerni az Evangyéliom lelkét, és a' Cath. templom hasznait, mint sok Pápák, jámbor Praelatusok, és Conciliumok, a' kik, és a' mellyek a' Szentegyháznak jelen rendszabásait megállapították. Az újításnak ez a' dühe vallásos dolgokban a' Portugallusok között nagy haborodást okozott, kivált Lisbona lakosai között, kik inkább tartanak a' vallásos, mint politikai háborútól, mivel az első sokkal kegyetlenebb, és engesztelhetlenebb. Épen úgy felháborította a' lakosokat békés embereknek, kiknek minden bűnök abban állott, hogy lakhelyeiket megváltoztatták, nehogy politikai villongásoknak ki legyenek téve. Így van a' dolog a' fő Városban. A' Pedristák a' Villafrancái óltalom lineákat akarják megszállani.

(Albion.) Dom Pedrónak kedventze Candido Jose Xavier tselzővő Udvariember, 's azért a' Portugallusok előtt nem igen kedves. Minden visszataszító külseje, ügyetlen magaviselete, és alacsony születése mellett, képes vala szert tenni a' Tsászár telyes bizodalma. Xavier a' függetlenségi háború alatt, Frantzia szolgálatot vállalt fel, és hazájának szabadsága ellen küzdött, a' miért a' fejére hozott ha-

lalos ítélet még most is függöben van: nem kell említeni, minö szemmel néznek reá Földiei, de még is azért halgatnak, mivel boszszújától, és engesztelhetetlen characterétől nem kevésé tartanak. Mivel Xavier a' Tsászár Characterének jó oldalait épen olyan nyomasan esmeri, mint gyengeségeit, tehát nem mérészel hozzá szemlátomásti tsellel közelíteni, hanem olyan alkalommal, egyik alsó Agenséhez folyamodik. Ezek között legkészebb a' szolgálatra Dom Pedrónak első Komornyékja Carlota, a' ki Braziliában Tsászári lovász volt, testvére pedig Loulé Marquisnak megölettetésével vádoltatott. A' Marquisnak fija tehát most minden nap maga előtt látja, attyának vélt gyilkosának testvérét. Evvel a' Tsászár olyan bizodalmas lábon áll, hogy néki hálósobájába mindennap audientziát ad, sőt néha szobájában is felkeresi, 's véle mulatja magát. Illyen jó alkalmatosságokat Xavier nem hágy abba, és a' Komornyéknek mindenkör utasítást ad, ha valakit a' Tsászár előtt gyanúba akar hozni: rendszerint legelsőben is Dom Pedrót azt szokta kérdezni Carlótától: „Mi újság?“ Illyenkor a' biztos, titkos szándékát olyan színbe öltözteti, melly a' hitelhez legközelebb jár, és ekkor mindig hazudik valamit Carlota, 's hazugságát valamelly előkelő, és nagy befolyású Portugallusnak állításával palástolja: ha ezt azután a' Tsászár Xaviernek beszéli, akkor ez, igazolja a' hírt, 's a' tárgyat fontosnak vallja lenni. Illyen módon a' Tsászár elámíttatván, gyakran nem tsak magános, de közhaszon is veszedelmeztetik. A' Tsászárnak többi tulajdonai közt legfőbb a' makattság: ennél fogva nem olyan könnyen ad túl kedventzén, a' kihez úgy szóllván, már hozzá szokott, vagy talán azt is sejdíti, hogy ha túl adna rajta, engesztelhetetlen ellenségévé válna. Xavier

nem volt a' Tsászárral Braziliában, tsak Európába történt visszatérésekor esmerkedeti meg véle. Saldanhának megvetése, mind azok ellen, kik a' Frantziák béütésekkor hazájok ellen fegyvert fogtak, sokkal nagyobb volt, mint sem hogy azt Xavier elkerülhette volna: ez a' két ember egy másra mindenkor görbe szemmel néz.

A' Timesnek egy levelező tagja ezt közli Lisbonából Aug. 19-ről. Tegnap délután kilovagoltam, hogy a' — Lisbonának keleti oldalán kezdett sántzokat megtekintsem: mivel a' katonai kifejezésekben nem vagyok eléggé járatos, tehát leírásom is tsak egy oldalú, és felüleges lehet. Miután Dom Pedrónak még egyszer annyi katonával kellene bírnia, mint a' mennyivel bír, hogy Torres Vedrásit lineát bétöltse, tehát a' Város tsak tulajdon határának mentében óltalmaztathatik: mivel pedig a' város nints rendszeren köfállal körülvéve, tehát helyel helyel hézakok találtatnak, de még is ezek a' hézakok is kipótoltatnak a' részen épített házakkal, kertekkel, úgy hogy, ha egyszer a' Város kapui bezáratnak, — a' sikeres ellentállás felől nem lehet kételkedni. Lisbonából majd minden rendes sereg részszerint Éjszak, részszerént pedig a' Tájó mentében felfelé masérozott, a' hídakat, és országutakat megszállotta, hogy így a' Miguelistáknak útjokat állja. Minden — Constitutional sereg által elfoglalt faluk, és városok, magokat Dom Pedró részére nyilatkoztatták. Estveli 7 órakor. Sokan azt állítják, hogy Dom Miguel már közel jár Lisbonához, azomban az utak úgy el vagynak vágva, hogy nagyon bajos leszsz, lovasságát, és pattantyúságát közelebb hozni. Ez a' hír távol légyen, hogy a' fő városban aggodalmat szült volna, sőt inkább nagyobb bátorságot öntött minden la-

kosokba, mivel tudják, hogy a' küzdéskor nem tsak szabadságok, de életek is kotzkáztatik, miután Dom Miguelnél kegyelemre számot nem tarthatnak. Dom Pedró minden reggel, és este meglátogatja a' munkásokat, 's az alatt, míg nézegeti a' munkát, bizodalmasan beszélget némelly dolgosokkal: „ha nem siettek, úgymond, Ötsém majd rátok üt!” Nyilvános, és férjfiás viselete, kiváltképpen pedig bámúlásra méltó munkássága, a' Miguelisták előtt is tiszteletet gerjesztenek. Aug. 20-kán 10 órakor. Egy Corvetten, és egy gözhajón kívül, Doradinha fregátt, és egy hadi brigget küldetett a' folyó fel felé. Santarembe, és Cartaxóban, Guerillek fogattattak el, hol majd minden Constitutionalistákat kiraboltak, és megöldöstek. Az említett városokból, és a' környékről, számos szökevények érkeztek meg.

N A G Y B R I T A N N I A.

Aug. 29-kén Ő Felsége a' Király a' Parlamentbe megjelenvén, ezt személyesen prorogálta egy hosszú beszédben, a' mi után a' Lord Cantzellarus így szóllott: „Ő Felségének Királyi akarata, hogy a' Parlament prorogáltassék, — annál fogva az Ülések Oct. 31-ig megszűnnek.

A' Lord Cantzellarus a' Parlament megszűnése után azonnal odahagyta a' fő Várost, — Brougham — Hallba menendő. Lord Althorp Northamptonshiréba, Lord Holland, Holland-Houséba, Lord Russel János pedig, Irlandba mentek.

A' Király — Parlamentet prorogáló beszédjének egy része azt mulatja, hogy az Angoly Kormány ezután is a' legszorosabb Neutralitást kívánja megtartani. Lisbonából költ hiteles tudósítás után tudjuk, hogy Dom Pedró a' Hermes hajónak elindulása előtt, a' Brit-

tus Ministereket segítségért szöllította fel, 's hogy Lord Russel útasításához képpent azt felelte volna, hogy Nagy Britannia nem fogja magát a' háborúba avatni, hanem ha talán, Dom Miguel is egy idegen Hatalmasság segítené. Ez a' felelet, mint halljuk, a' Cabinetumtól helyben hagyattatott.

Mivel a' Londoni hírlapokban keserű panaszok tétetnek a' felett, hogy a' Portugalliai tarsaságnak borai Dom Miguel katonái által elfetséreltetek, ennek következtében a' Morning Post Aug. 30 ról így felel: „7000 akó bornak elfetsérlése felől nints miért panaszolkodni, — mert a' Pedristáknak javallatba tétetett, hogy ezek a' borok Angliába szállittatván, adattassanak el, a' bejövő pénz pedig a' kétséges háború kimenetelig, tétessenek le törvényesen az Angoly bankba. Ez a' javallat nem tetszett a' Pedristáknak, a' kik a' bort önn számokra akarták megtartani: a' Miguelistáknak e' szerint nem maradt egyéb választások, mint, hogy a' bort elvesztegessék, ne hogy az ellenség kezére kerüljön, 's az által több segéd források nyitassék.

(Morning Chronicle.) A' reformált Parlament első ülésének vége van. A' Parlament Oct. 31 re prorogáltatott, a' midőn, mint szokás, ismét továbbra fog prorogáltatni. Az Alsó Ház jelen Ülesei kétszer annyi napot, és háromszor annyi órát fogtak el, mint az előbbieik. A' hosszú Parlament, melly a' Reformbillt hozta, 119 napig tartott, az utolsó Ülés 142 napig, egyre másra 1270 óráig. 1806-dik esztendőben 129 napig, és 645 óráig. 1807-ben 104 napig, minden nap 5 órát ülven. Az utolsó Sessióban, egyre másra 9 óráig ültek naponként, és néha 12 óránál is tovább. De mind a' mellett, bátran mondhatjuk, hogy sok időt vesztegettek el hijában. A' hosszú billek végzeteinek az egész

Ház előtt való rostálgatása, a' munkálkodásokban nagy ügyetlenséget árul el. A' billeteket inkább különös Comitékban kellene megrostálgatni, 's minden saktól megtisztittatván, úgy kellene a' Ház elibe terjesztetni, hogy ott egyedül a' principium felől lehessen szó. Az ülések elein szokásba jött aluszékony-ságnak természetes következtése, hogy az Ülések végével rendszerint hirtelenkednek. Reményleni lehet, hogy a' jövő Ülések elkezdéséig, a' Miniszterek valamelly jeles férjfiút fognak választani, — egy jobb, és alkalmasabb munkálódási Systemának elkészítésére: megállhatna ugyan a' jelen Systema is, ha az Alsó házban tsak egy tuzet szónokok volnának, de midőn legalább 600-an választatnak, és szóllanak leginkább azért, hogy mint jeles Oratorok tündököljenek, meg nem állhat.

(Sun.) A' városban az a' hír terjedt el, hogy a' Kormány meghagyta volna, melly szerint 3 hónapra szállító hajók béreltessenek, bizonyos számú katonáknak Portugalliába leendő elküldésekre, miután Spanyol Ország Dom Miguel akarja segíteni. Más Ujságok ellenben nem sokat adnak erre a' hírre, 's azt állítják, hogy ez tsak ismétlése — a' már egyszer ez előtt 3 héttel szárnyallott költeménynek.

(Morning Post.) A' Hollandi ügyben összeült Conferentzia, Üleseit, bizonytalan időre elhalasztotta. A' Hollandi Király el nem fogadta azt a' javallatot, melly szerint birtokai eldaraboltatása, 's Luxemburg egy részének, a' Belgák birtokához való kaptoltatása miatt vitatott kérdésnek eldöntését, a' Frankfurti Szövetségre bízza. — Ez a' vonakodás szülte az Ülések feloldozását. A' Hollandi Király fontos okokat gördített a' Frantzia, és Angoly Cabinetek elibe, miért nem fogadta el a' javallatot? Ha jól vagyunk értesítve, a' többi 3 Hatal-

masságok, kevés részt vettek az utolsó tanátskozásokban. A' Király vonakodásának egyik oka az, hogy az említett lépést nem tehette, a' nélkül, hogy Szövetségeseit, Ausztriát, tudniillik, és Burkus Országot meg ne sértse: mert ha általjában a' Német Szövetségtől megegyezést lehet reményleni, akkor azt a' Conferentzia épen úgy megnyerheti, mint Nassaui Vilmos. Ha a' Szövetség olyan eldarabolásba megegyezik, akkor a' Király azt az egyességet is, melly ezen tikkelyt magában foglalja, aláírandja.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Konstántzinápoly Aug. 26-kán. A' Török Kormányának figyelme állandóul a' sereg reorganisatiójára van függesztve. A' Vidéken szünet nélkül Manöve-
rek tartatnak, hogy ujonnan szedett katonák a' fegyver forgatásban gyakoroltassanak. Némelly gyújtogatók nyughatatlanítják a' fő várost, 's a' Kormányt szorossabb vigyázatra, 's Politziatartásra kényszerítik, melly utóbbinak lehet egyedül köszönni, hogy a' tűz a' fő Városnak több részeiben ki nem ütött: de minden vigyázat mellett is Aug. 19-kén Galata szomszédságában, éjféltájban 500 ház, és bört hamuvá tétett.

A' Boszniai új Helytartó Daud Basa Aug. 5 kén a' Sultánnál bútsú audientzián volt, midőn Ő Felsége által különös kegyelemmel fogadtatott. Következendő nap a' Basa Bosznia felé elindult.

Minekutánna a' bútsújárók, kedvetlen környülállások miatt, útjokat Mekkába nem folytathatták, most, helyre állván a' Kerületekben a' tsendesség, erős készülétek tétetnek az útra, 's immár a' Kormány részéről egy Sure Emi ni, vagy bútsú vezér, ki is neveztetett.

A' Kapudán Basa, ki kevéssel ez előtt Nikomediába ment, hogy a' Marmarai tengeren véghezvitt rablásoknak véget vessen, onnan több napi mulatása után, a' fő városba vissza érkezett; de ismét az a' hír szárnyallik, hogy a' Silivria és fő Város közötti tengeren több apró hajók kiraboltattak légyen.

A' Moniteur Ottomannak szerkeztelője Blacque Ur, valamely sorvasztó betegségnek következtében, az Orvosok rendeléséből Brussába utazott, azért halgat Ujsága olly régőltá.

Actäon Angoly fregátt, mellynek ormán Lord Ponsonby Kir. Nagy Britanniai Követ a' fő városba érkezett, a' napokban az Archipolagus felé evezett.

A' Fő városnak egészség állapota türhető, de még is helyel helyel pestis esetek tapasztaltatnak. Az Orvosok a' Cholerának is vették észre jeleit némelly részeken a' legközelebb lefolyt napokban.

H O L L A N D I A.

Hágából Aug. 30-kán költ tudósítások jelentik: Nem tsak Zuylen Báró, hanem minden más itt jelen volt Miniszterek is, tegnepelőtt Lóoba utaztak, hogy ott egy Cabinéti Tanátsban jelen légyenek, mellynek a' Londonból érkezett tudósítások következtében tartania kellett. Cabinétünk most a' felett főg tanátskozni, valljon Luxemburgra nézve tegyenek e' lépést a' Német Szövetségénél? A' felelet egy gözhajó által fog Londonba küldetni.

B U R K U S O R S Z Á G.

(Berlini Ujság) Schvedt Sept. 1 estveli 7 órakor. Az Orosz Tsászár Ő Felsége minden órában váratik, 's számára már készen is vagynak a' szobák. Későbbi tudósítások szerént Gr. Nesselrode Ts. Orosz Vice Cantzellarus, és külső dolgokra ügyelő Miniszter,

úgy nem különben Mansuroff Generál Major, kik mind ketten az Orosz Tsászár kísérei között vagynak, Sz. Pétervárából, Lübecken keresztül, — Berlinbe érkeztek.

(Berlin, (Státus újság) Sept. 6-kán. Ő Felsége az Orosz Tsászár Sept. 5-kén délutáni ötödfél órakor szerencsésen megérkezett Schwedtbe, (Pomerániában az Odera vize mellett, Stettintől mintegy 4 mértföldnyire). Ő Felsége Aug. 28-kán ült gőzhajóra Cronstadtnál, de az erőszakos szélvészről szinte három napig hanyattatott a' Finniai tengeröbölben, 's kénytelen vala végre a' Reváli kikötőnél kiszállani, onnan újra próbát tett gőzhajón, de hijjában, 's újra kiszálván szárazon visszatért Petersburgha, megnyugtanni a' Tsászárnet. A' szélvész Pétersburghban is irtóztató volt Sept. 29 kén és 30 kán 's a' városnak egy részét a' kiöntött víz elborította; a' szélvész dühössége pedig a' Tsászári téli palota tetejét nagy részint leszaggatta.

Az útat Petersburghból Schwedtig rendkívülvaló sebességgel 5 nap alatt tette meg a' Tsászár, 's midőn ide közönséges kotsin 4 postalóvonon megérkezett, senki sem vélte, hogy az a' Tsászár legyen, mind addig míg nem az egyik udvari inastól a' „Felséges Uram!” neveztetését hallották.

B E L G I U M.

A' Belgák Királynéja Sept. 1-sőjén egy Nevelő intézetet akar megnyitni: 400 fiatal leányok taníttatnak ingyen a' Frantzia, és Flamändi nyelvre, továbbá az olvasásra, írásra, kezdő számadásra, kötésre, varrásra, és hímzésre: havanként jutalmak is fognak a' jelesek számokra kiosztogattatni.

A' Centralis biztosságnak tudósítása szerint, az esztendő végével 85 millió frank hiány leend a' Kintstárban.

Ebben a' Summában foglaltatik az az 54 millió tartozás is, melyet a' Nov. 15-ki Egyesség Belgiumra kivetett.

Ú J A B B T U D Ó S Í T Á S O K.

(Estaffette du Havre Aug. 31-ről) Egy fiatal Hertzeg, ki Donna Mária előtt érkezett városunkba, 's ennek követőkhöz tartozni látszott, néhány nap óta a' tisztviselőség figyelmét magára vonta. Minden titkolódzásai mellett is, azt hirtelen, hogy az esméretlen, Hertz. Leuchtenberg legyen. Ma reggel a' Praefectustól meghagyattatott neki, hogy Havrét tüstént hagyja el.

E L E G Y E S T U D Ó S Í T Á S O K.

Aug. 12 kén a' Vesuvnak régi krateréből több nyílások láttattak, 's következő éjjel sűrű füst oszlop emelkedett fel a' levegőbe. — Aug. 13-kán reggeli 3 órakor, még a' f. e. Aprilisban esett nyilásból, 3 láva folyó hömpölygött az úgy nevezett della Ginestra lapály felé, 's itt több ágakra szakadt. Két órával azután ugyan tsak abból a' kraterből két más láva patak kigyózdott, Crocella de Cantaroni felé. A' Resinai kútakban 2 nap óta szemlátomást apadt a' víz, — a' hegyekből gyakori ropogás, és retsegés hallatszott; 1 órakor dél tájban a' Vesuvnak háromszori erős rázkódása, a' szomszéd falukban lévő házakat megringatta, az alatt, míg a' Kraterből magas-fejér lánggal vegyes füst oszlop emelkedett a' levegőbe. Délutáni 6 órakor az oszlop egészen elenyészett.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'sony Sept. 10-kén. Az V-dik Urbáriális tikkely két utó §§-aira nézve a' következőket állapíták meg a' Rk és Rk, hogy az esztendei tartozások eránt kötendő urbáriális szerződések, mint minden Törvény Székek előtszoros magyarázatúak, törvényes bizony-

ság előtt hajtassanak végre, 's hogy ugyan ezen bizonyság, mind a' munkák helybeli folyó bérít, mind a' jobbágyok kereset 's életmódját tekintetbe vévén, az illyes egyezésekből folyó kötelezéseket a' törvényes tartozások elébbi mértékével vesse egybe, a' hasonlatosságot kimutató táblát a' Törvény szék elibe terjesztendő; melly ha kényszerítést vagy álútakat fedezendene fel, vagy a' szerződés erejénél fogva elvállalt terheket együttvéve, a' hasonlóképpen egybenfoglalt urbáriálisokat jóval felülhaladóknak találná, a' Feleket újabb egyezésre útasítandja; az azt követő Törvény Széki jóváhagyás után pedig, a' szerződés egyik példánya a' Megye Levéltárába letetődvén, más ketteje az illető Feleknek kiadatik, az illy egyezés Törvény Széke vizsgálát után azonnal teljes erőt nyerendő. Ezen §§-ok utobbikához adatek még az is: hogy a' szerződések, akármi név alatt köttessenek, — a' szerződési tartozások épségben hagyatván — a' földek jövőendőben rendeztetésében akadájul nem lehetnek. — A' 105 dik Országos ülésben a' VI dik Urbáriális tikkely véteték fel „a' Községek belső igazgatásáról“. Minnekutánna T. Borsod Vármegye Követjének a' F. Kir. Helytartó Tanács által ennek érdemében közbevetett ideigleni rendelése eránt tett előadása félre teteték, az említett tikkely 1. ső § a akként módosítatott: hogy Helység Bírāja az Uradalom által kijelelendő három személyek között, Esküdtek pedig és kis Bírák, az Uradalom befolyása nélkül, a' Község által, még pedig a' választásra megjelent jobbágyok és zselérek szavazása által, minden esztendőben választassanak. Azon Helységekben,

hol több közbirtokosok vannak, 's a' kijelelendőkben harmad nap alatt egymás közt megegyezni nem tudnának, a' Szolga Biró fog választás végett a' Községnek alkalmas férjfiakat kinevezni. A' Jegyző Hivatalt jeles tulajdonságú férjfiakra szabadon bízhatja a' Község, hozzá járulván az Uraság megerősítése, mi ha megtagadtatnék, e' hivatal betöltéséről a' Vármegye gondoskodand. Az elmozdításra megjegyztetik: hogy a' Helységek Bírái és Esküdtei egy esztendő elfolyásánál elébb hivataljoktól el ne mozdittassanak, ha tsak azt szemhetűnő henyeség vagy más fontos okok szükségessé nem tennék; A' Jegyzők pedig, a' szerződésbeli idő kitölte előtt, tsupán sürgető szükség esetében, 's minden esetre megyei Tisztviselő közbenjöttével, fosztattathassék meg az Uraság által hivatalától.

H I R D E T É S.

Tettes Nemes Szabólts Vmgyebeli N. Halász Helység Határában lévő Szék-só seprés és Főzés jussát, az illető közönséges Földes Uraság 1833 dik Esztendei October 10 dik napján, 10 esztendőkre Haszonbérbe árverés által fogja kí adni — kiknek ezen Haszonbérléshez kedvek van, a' ki tett napon N. Halászban megjelenni ne terheltessenek.

A' Pénz folyamát September' 12 dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	92 1/3
Az 1820-béli sorsosok:	— —
Az 1821-béli hasonlók:	130 1/3
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji:	53 for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek	1185 for. ton
Conv. Pénzben.	